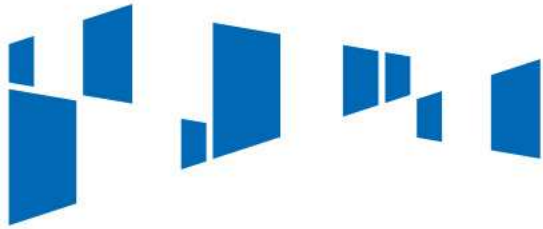

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

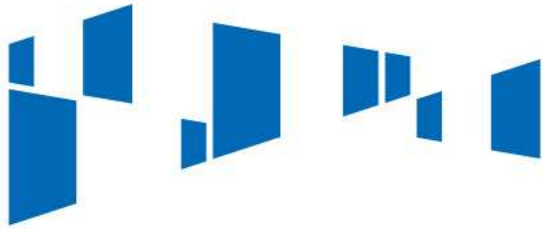
NIEPRAWIDŁOWOŚCI w perspektywie finansowej 2014 - 2020

WUP w Łodzi, 21 grudnia 2016

Podstawy prawne

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. - ustanawiające wspólne przepisy dotyczące EFSI ([art. 122 ust. 2](#))
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, tzw. *ustawa wdrożeniowa* ([art. 24](#))
- Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 lipca 2015 r. w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020

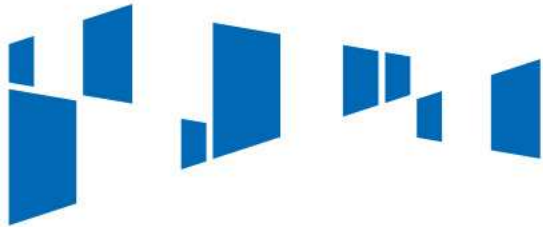

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Definicje

- Nieprawidłowość indywidualna
- Nieprawidłowy wydatek (= *nieprawidłowość indywidualna*)
- Nadużycie finansowe / Podejrzenie nadużycia finansowego
- Korekta finansowa

Nieprawidłowość indywidualna

(art. 2 pkt 36 rozporządzenia 1303/2013; art. 2 pkt 14 ustawy wdrożeniowej; Rozdział 3 pkt 1 lit. e Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków...)

Każde naruszenie **prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego**, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności, które **ma lub może mieć** szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

Przesłanki nieprawidłowości:

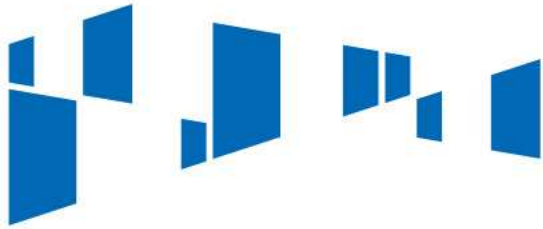
1. Naruszenie prawa

Prawo unijne lub krajowe (ustawy, rozporządzenia, umowa o dofinansowanie projektu, wytyczne i zasady określone w umowie)

2. Działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego

*Podmiot gospodarczy oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z funduszy polityki spójności, z wyjątkiem państwa członkowskiego wykonującego swoje uprawnienia władzy publicznej.**

** Takie zdefiniowanie podmiotu gospodarczego wyraźnie wskazuje, że nie chodzi jedynie o beneficjenta, lecz również inne osoby lub podmioty uczestniczące w realizacji projektu, np. podwykonawców.*

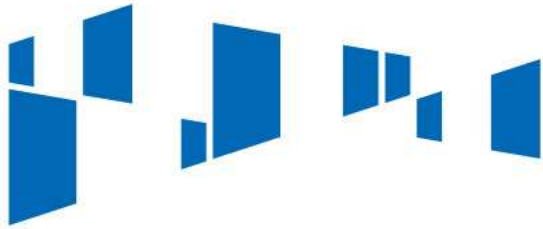
Nieprawidłowość indywidualna cd.

(art. 2 pkt 36 rozporządzenia 1303/2013; art. 2 pkt 14 ustawy wdrożeniowej; Rozdział 3 pkt 1 lit. e Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków...)

3. Realna albo potencjalna szkoda dla budżetu UE

- szkoda realna – gdy nieprawidłowość została wykryta po sfinansowaniu nieprawidłowego wydatku ze środków UE
- szkoda potencjalna – gdy nie doszło do sfinansowania nieprawidłowego wydatku ze środków polityki spójności, lecz istniało takie ryzyko, gdyby nieprawidłowość nie została wykryta przed wypłatą tych środków (= wydatki, którym zapobieżono dzięki odpowiednio wczesnemu wykryciu nieprawidłowości)
- Kwota nieprawidłowości = kwota realna + kwota potencjalna
- Poprawne oszacowanie całkowitej kwoty nieprawidłowości warunkuje obowiązek powiadomienia o niej KE (jeżeli wartość udziału unijnego przekroczy próg kwotowy 10 000 euro)
- -Kwotę nieprawidłowości dzielimy według udziału: unijnego, krajowego, prywatnego

Wydatek niekwalifikujący się do współfinansowania, jako potencjalnie szkodliwy dla budżetu UE, wyczerpuje przesłanki nieprawidłowości określone w art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego i wymaga podjęcia działań korygujących (*Podrozdział 6.2 pkt 2 Wytycznych*).

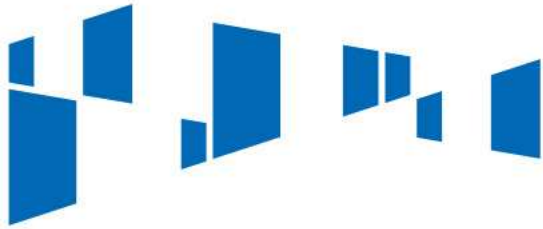

Nadużycie finansowe

(art. 1 ust. 1 lit. a Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r.)

Jakiegokolwiek **umyślne** działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Wspólnot Europejskich w odniesieniu do wydatków, polegające na:

- wykorzystaniu lub przedstawieniu fałszywych, nieścisłych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów w celu sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,
- nieujawnieniu informacji, mimo istniejącego obowiązku w tym zakresie, w celu sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,
- niewłaściwym wykorzystaniu takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane.

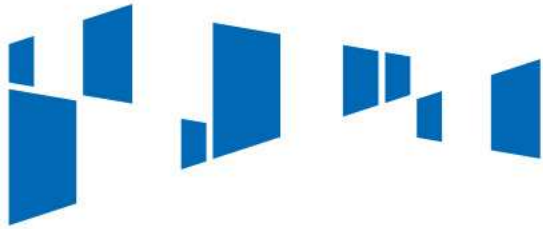

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Podejrzenie nadużycia finansowego - jest to nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego działania, w szczególności nadużycia finansowego.

Podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości o charakterze nadużycia finansowego powinno zostać zgłoszone do organów ścigania przez instytucję, która wykryła ww. nadużycie bądź uzyskała uzasadnione podejrzenie o jego popełnieniu.

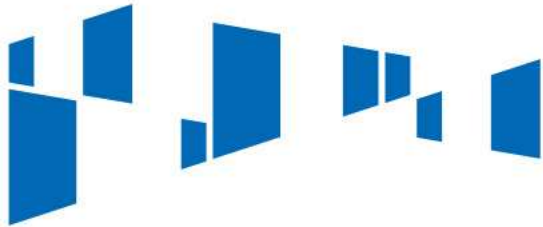
Korekta finansowa

w rozumieniu ustawy wdrożeniowej (art. 2 pkt 12) oraz Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków... (Rozdział 3 pkt 1 lit. c)

Kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie UE dla projektu lub programu operacyjnego **w związku z nieprawidłowością** indywidualną lub systemową.

Celem korekty finansowej jest doprowadzenie do sytuacji, w której 100% wydatków objętych wnioskiem o płatność, skierowanym do KE, będzie zgodnych z regulacjami UE i krajowymi.

- **Korekta finansowa nakładana jest w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność.**
- W odniesieniu do projektu korekta wiąże się z obniżeniem kwoty współfinansowania UE przyznanej temu projektowi. Kwota korekty może zostać ponownie wykorzystana w ramach danego programu, jednakże nie może zostać przeznaczona na projekt, który był przedmiotem korekty (Beneficjent w miejsce nieprawidłowych wydatków nie ma już możliwości przedstawienia do współfinansowania innych wydatków kwalifikowalnych, nieobarczonych błędem).

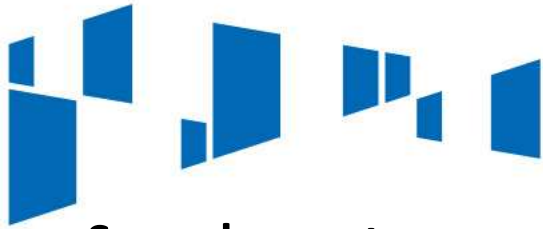
Korekta finansowa

w rozumieniu projektu znowelizowanych Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Podrozdział 3.7)

Środki FP nieprawidłowo wydatkowane przez PUP w ramach projektu PUP lecz niestanowiące naruszenia prawa unijnego lub prawa krajowego oraz zasad wydatkowania środków określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w szczególności:

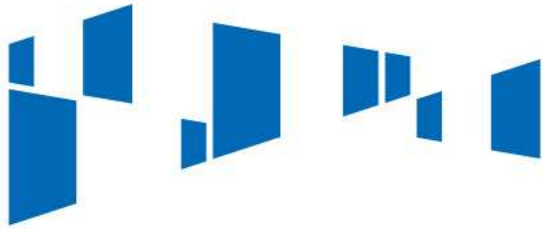
- środki FP należne od uczestnika projektu PUP;
- zwroty środków stanowiące równowartość odliczonego lub zwróconego podatku VAT od towarów i usług zakupionych w ramach przyznanych w projekcie PUP refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznanych jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Od ww. korekt finansowych nie są naliczane odsetki.

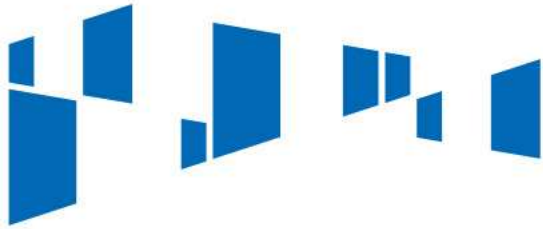
Sposoby postępowania z nieprawidłowościami

1. Nieprawidłowości stwierdzone przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu →
Podrozdział 6.1 Wytycznych
 2. Nieprawidłowości stwierdzone przed zatwierdzeniem wniosku beneficjenta o płatność
 - a. **przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o płatność** → poinformowanie beneficjenta o konieczności ujęcia we wniosku o płatność wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o kwotę wydatków nieprawidłowych (Podrozdział 6.2 Sekcja 6.2.1 Wytycznych)
 - b. **w trakcie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność** → pomniejszenie wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność o całkowitą kwotę wydatków nieprawidłowych + odzyskiwanie środków na podstawie art. 207 ust. 8 UFP - dot. systemu zaliczkowego (Podrozdział 6.2 Sekcja 6.2.2)
 3. Nieprawidłowości stwierdzone po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność → nałożenie korekty finansowej na wydatki w ramach projektu w wysokości obliczonej zgodnie z Rozdziałem 7 Wytycznych (tylko wkład UE) + odzyskiwanie środków na podstawie art. 207 ust. 8 UFP (wkład UE i publiczne środki krajowe) - Podrozdział 6.3, Rozdział 7, Podrozdział 8.1.
- * Nieprawidłowości indywidualne niezawinione przez beneficjenta oraz nieprawidłowości systemowe → nałożenie przez IZ korekty finansowej na IP – obowiązek jej pokrycia ze środków własnych IP (Rozdział 10, Rozdział 11)

Tryb postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wyniku kontroli na miejscu (po zatwierdzeniu WNP)

- 1) Stwierdzenie nieprawidłowości
 - naruszony przepis prawa krajowego lub wspólnotowego
 - kwota nieprawidłowości (szkoda faktyczna i potencjalna; udział unijny, krajowy, prywatny)
 - kwota korekty finansowej (Rozdział 7 Wytycznych)
- 2) Informacja pokontrolna wraz z zaleceniami
 - nałożenie korekty finansowej i wezwanie do zwrotu środków lub do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta – na podstawie art. 207 ust. 8 pkt 1 lub 2 w związku z art. 207 ust. 1 pkt 1, 2 lub 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w związku z naruszeniem konkretnego przepisu prawa materialnego lub wytycznych
- 3) Procedura kontradyktoryjna
- 4) Ostateczna wersja Informacji pokontrolnej wraz z zaleceniami
- 5) Przekazanie informacji o nieprawidłowości do Oddziału ds. nieprawidłowości i odzyskiwania środków
- 6) W przypadku podejrzenia nadużycia finansowego – zawiadomienie organów ścigania
- 7) Monitorowanie odzyskiwania środków

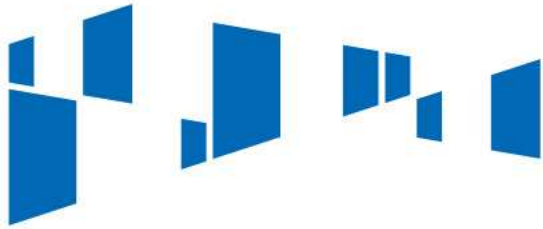

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Tryb postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wyniku kontroli na miejscu (po zatwierdzeniu WNP) – c.d.

8. W przypadku niewyrażenia zgody na pomniejszenie płatności / niedokonania zwrotu / dokonania zwrotu częściowego / złożenia wniosku o udzielenie ulgi w spłacie należności – przekazanie sprawy do Oddziału ds. nieprawidłowości i odzyskiwania środków
9. Przeprowadzenie postępowania administracyjnego i wydanie decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 9 UFP (lub decyzji w przedmiocie ulgi albo innej decyzji kończącej postępowanie)
10. Ewentualnie odwołanie beneficjenta do IZ – postępowanie administracyjne przed organem II instancji
11. Ewentualnie skarga do WSA i NSA - postępowanie sądowo-administracyjne

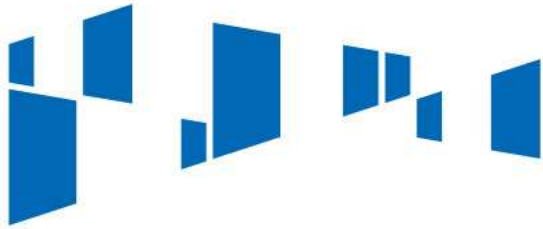

Tryb postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wyniku kontroli na miejscu (po zatwierdzeniu WNP) – c.d.

12) Monitorowanie odzyskiwania środków

- *W przypadku niedokonania zwrotu / dokonania zwrotu częściowego po decyzji ostatecznej:*
 - *wystawienie upomnienia, a następnie tytułu wykonawczego i przekazanie sprawy do właściwego organu egzekucyjnego*
 - *zgłoszenie beneficjenta do rejestru podmiotów wykluczonych*
(*UWAGA: nie dotyczy podmiotów, które realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części; jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych; instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą; podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej*)
- *W przypadku nieskuteczności postępowania egzekucyjnego – przekazanie informacji do IZ, a następnie do KE.*

13) Informowanie o nieprawidłowości – do czasu zakończenia wszystkich postępowań.

Art. 207 UFP – odzyskiwanie środków

1. W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

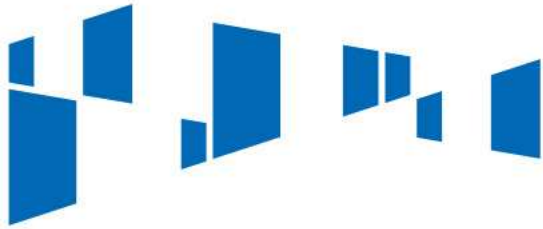
1. wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
2. wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184* ,
3. pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

- podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

2. Zwrot środków może zostać dokonany przez pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta o kwotę podlegającą zwrotowi. (...)

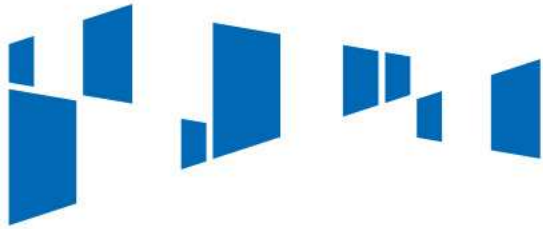
2a. Odsetki, o których mowa w ust. 1, nalicza się do dnia zwrotu środków lub do dnia wpływu do właściwej instytucji pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o której mowa w ust. 8, jeżeli taka zgoda została wyrażona.

**Art. 184. 1. Wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.*

Art. 207 UFP – odzyskiwanie środków

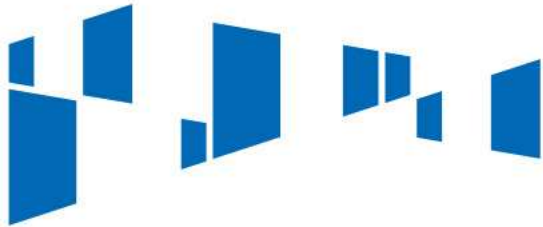
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do odsetek, o których mowa w ust. 1.(...)
8. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja określona, odpowiednio w ust. 9 lub 11, wzywa do:
 1. zwrotu środków lub
 2. do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o którym mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
9. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ:
 1. pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (...)
 - wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków, z uwzględnieniem ust. 2.
10. Decyzji, o której mowa w ust. 9, nie wydaje się, jeżeli dokonano zwrotu środków przed jej wydaniem.

Skutki stwierdzenia nieprawidłowości dla beneficjenta

Popełnienie nieprawidłowości przez beneficjenta może wiązać się z następującymi konsekwencjami:

- a) zwrotem środków otrzymanych na realizację projektu wraz z odsetkami – zwrot następuje zawsze, gdy na beneficjenta nałożona zostanie korekta finansowa oraz gdy znajdą przesłanki określone w art. 207 ust 1 UFP. Należy przy tym pamiętać, że nałożenie korekty finansowej wiąże się z koniecznością zwrotu środków pochodzących z budżetu UE, natomiast wystąpienie przesłanek, o których mowa w art. 207 ust. 1 UFP, implikuje zwrot zarówno unijnej, jak i krajowej części współfinansowania;
- b) rozwiązaniem umowy o dofinansowanie projektu – zgodnie z warunkami w niej określonymi;
- c) wykluczeniem z prawa otrzymania dofinansowania na okres 3 lat – w przypadku zaistnienia przesłanki z art. 207 ust. 4 UFP (nie dotyczy podmiotów wskazanych w ust. 7);
- d) sankcjami karnymi – w przypadku popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- e) sankcjami wynikającymi z ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Informowanie o nieprawidłowościach

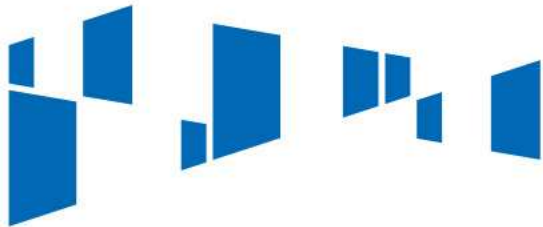
Art. 122 ust. 2 rozporządzenia 1303/2013:

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o nieprawidłowościach **przekraczających 10 000 EUR** tytułem wkładu z funduszy polityki spójności i regularnie informują ją o istotnych postęпах przebiegu powiązanych postępowań administracyjnych i prawnych.

Państwa członkowskie nie powiadamiają Komisji o nieprawidłowościach w następujących przypadkach:

- a. gdy nieprawidłowość polega jedynie na niewykonaniu, w całości lub w części, operacji objętej dofinansowanym programem operacyjnym z powodu upadłości beneficjenta;
- b. zgłoszonych dobrowolnie przez beneficjenta instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej, zanim którakolwiek z tych instytucji wykryje nieprawidłowość, zarówno przed wypłaceniem wkładu publicznego, jak i po nim;
- c. które zostały wykryte i skorygowane przez instytucję zarządzającą lub instytucję certyfikującą zanim włączono stosowne wydatki do zestawienia wydatków przedkładanego Komisji.

We wszystkich innych przypadkach, w szczególności poprzedzających upadłość, lub w przypadkach, gdy podejrzewa się nadużycie finansowe, wykryte nieprawidłowości oraz związane z nimi środki zapobiegawcze i korygujące zgłasza się Komisji.

Wojewódzki Urząd
Pracy w Łodzi

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wydział Kontroli EFS

Oddział ds. nieprawidłowości i odzyskiwania środków

Bud. A pok. 2.01

tel/fax 42 663 02 63

